

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuißimiè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1634

De Tempore Paschali. XV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40244

henforum, sed tantum viatorum.

4 Non dicuntur Versus nisi in Nocturno, ob eandem causam; cum significant excitationem animorum & conuersionem ad Deum. In Nocturno dicitur, quia in nocte timor adest, ait Amalar. *de Ord. Antiph. cap. 52.* & ob facilem noctis somnum, cum Versu fugandus est animorum torpor.

5 *Hac dies* loco prædictorum dicitur: qui Versus desumptus est à Psalmo, cuius titulus est *Alleluia*, vt notat Ruper. *lib. 7. cap. 11.* Ordo Romanus eundem Versum habet, & significat lætitiæ magnitudinem, ex Rup. *lib. 8. cap. 2.* & quod in statu Beatorum sibi inuicem gaudent & gratulantur, Gemma *lib. 3. cap. 128.*

6 Non dicitur ad Primam Symbolum Athanasij; quia in statu Beatorum non est fides, Gemma *loca cit.* qui status representatur in Christi resurrectione.

7 Vesperæ in Ordine Rom. diuidebatur, ita vt duo vltimi Psalmi, *Laudate pueri*, & *In exitu*, cantaretur ad Fontes Baptismales, in quibus baptizati facti sunt pueri, & quasi per mare rubrum transeuntes exierunt de Aegypto: sed vbi non erant Fontes, cantabantur sine diuisione, Dur. *lib. 6. cap. 89.*

8 Feriæ 2. & 3. sunt Festa maiora, quorum meminit Aug. 22. *Ciuit. Dei c. 8.* & in his, & in sequentibus diebus eadem dicitur quæ in die primo; quia, vt aliis dictum est, octo dies in Octaua vna dies sunt, vnde & dicitur quotidie, *Hac dies.* Ordo Rom. eundem habet ritum præscribens Homiliam singulis diebus; quem restituit Pius V. addens Homiliam Feriæ tertiæ, in qua paulò ante Pium legebatur Sermo sancti Augustini; & item Feriæ sextæ, in qua Sermo S. Ambrosij legebatur.

De Tempore Paschali.

C A P. XV.

1 IN Dominica in Albis resumuntur plures Psalmi & Hymni, ex Ord. Rom. vbi additur etiam causa. Deinde, inquit, in sequenti tempore quasi crescentium arborum frondes multiplicantur Psalmi, & recoluntur mores boni diuersorum operum per plures Psalmos. Idem asserit de nouem Lectionibus in hac Dominica Gemma *lib. 4. cap. 117.* Ad Primam non dicitur Psalmus *Confitemini* more Festorum; quia tempus Paschale totum est festiuum, etiam in Officio feriali.

2 In secunda Feria leguntur Actus Apostolorum, ex Decreto Gelasij, & Ordine Romano. indicat August. in *Sermone citato à Demochare Tom 4. cap. 12.* Scripsit Lucas Romæ eadem Acta anno 61. Neronis quinto, ex Baron. *ad eundem annum.*

3 Psalmi dicuntur hoc tempore, feriales præsertim, sub vna Antiphona *Alleluia*, ex Gemma *loca citato*, quia, sicut ex Ordine Romano paulò antè diximus, multiplicantur Psalmi quasi arborum frondes; ita ab vna Antiphona, quasi ab vna radice, congruè pendunt. Vide *Sol. 5. cap. 7. n. 5. pag. 74.* aliam causam. Ad Laudes ijdem tempore Psalmi dicuntur, ex Gemma *loca citato*, & commemoratio de sola Cruce fit in Breuiarijs M. S. antiquis; quia fuit causa lætitiæ Paschalis, inquit Azor. *lib. 10. cap. 16.* & quia Christus ipse ad gloriam Crucis Vulnera tenuit, ab ea, vel in ea eidem inflicta; quæ passim Apostolis & alijs ostendit his diebus. Oratio verò de Cruce desumpta est à Sacramentario S. Gregorij, sed.

sed est Ambrosiana, vt dictum est Tomo primo.

4 In Dominica secunda post Pascha continuatur Lectio Actuum Apostolorum; quia est exemplaris, cum antiqui legerent in hac & sequenti Dominica Apocalypsum, vsq; ad annu 1550. & Responsorja congruunt Lectionibus, repetita in tribus Hebdomadibus, tamquam propria Resurrectionis eius qui tertia die resurrexit.

5 Dominica tertia legitur Apocalypsis, quam scripsit Ioannes Apostolus in Patmos, ad quam Insulam relegatus fuit à Domitiano anno decimo eius Imperij, & 14. eiusdem eam scripsit, qui fuit annus Christi 97. ex Baronio eodem anno in *Annal.*

6 In Dominica quarta legitur Epistola Iacobi, quã Eusebius *lib. 2. Hist. cap. 22.* appellat primam eorum quæ Catholicæ nominantur, non quod Iacobus ante Petrum scripserit, sed quia in Canone prima collocatur. Obijt ille anno 63. ex Baronio; & facile eam scripsit, occasione Hæresum Simonis Magi. Responsorja Dauidica habentur apud Amal. *de Ord. Antiph. cap. 54.* Quod si hæc Dominica occurrat die 2. Maij, cum pridie legi debeat initium Epistolæ Iacobi, ob eiusdem Festum, legantur in hac Dominica Lectiones Feriæ 2. sequentis, ad varietatem, vti decretum est in postrema Breuiarij recognitione.

7 In Dominica quinta legitur Epistola prima S. Petri, scripta anno 45. cum esset Romæ, quam in fine Epistolæ, more illorum temporum ab Apostolis vñtato, Babylonem appellat. Et hæc de Dominicis post Pascha; in quibus cur legantur Apostolica facta, & scripta, præter Gelasij Decretum, addit causam Ruper. *lib. 10. cap. vlt.* quia

virtute magna reddiderunt Apostoli testimonium Resurrectionis Christi. Orationes à Dominica secunda ad quintam sunt aliæ à Missis, quæ habentur in Sacramentario Gregoriano.

De Litanjs maioribus & minoribus.

C A P. X V I.

1 **S**I occurrant Litanie maiores in Paschate, quod accidit anno 1666. & quando littera Dominicalis est C, & Epacta xv. vel xxiv. vt videre est in Tabula nostra 35. Ordinis perpetui, eo casu transferendæ sunt in Feriam tertiam, ex Decreto S. Rituum Congregationis die 25. Septemb. 1627. cum Processione, in diem quidem Festum, vt populus adsit; non in die Paschatis, ne populus impediatur à Communione Paschali; neve tristari videatur vel minimum in tanta solemnitate, colore violaceo adhibito, & Missa canonica de luctu: & consequenter Litanie a priuatis in eadem Feria recitandæ erunt.

2 Alias non habebatur in Breuiario Officium de Rogationibus, sed Missa tantum dicebatur: nunc autem Hæmilia legitur super Euangelij Missæ, & dicitur in Officio Oratio Missæ, quæ habetur in Sacramentario Gregor. De Feria tertia Rogationum in illa fit in Officio de Festo, etiam Simplicis, commemoratio.

3 *Qui non intersunt Processionibus, dicant priuatum Litanias, &c.* quo verbo præcipitur omnibus qui tenentur recitare Horas Canonicas, sub mortali, ex Suar. *lib. 4. de Hor. Can. cap. 25. num. 8. & 9.* Neque de his loquitur Pius V. in Bulla, quando tantum hoc